

ATODIAD 2

PWYLLGOR CRAFFU GWASANAETHAU

YMCHWILIAD ANSAWDD ADDYSG

SYLWADAU A CHRYNODEB O BRIF GASGLIADAU CYFARFODYDD Y PENAEITHIAID

Holwyd Penaethiaid 6 ysgol uwchradd fel rhan o'r ymchwiliad. Dyma grynodedeb o brif gasgliadau'r holi:

Cyffredinol

- Pennaeth da yn allweddol i lwyddiant ysgol. Pennaeth da yn gosod uchelgais, gweledigaeth ac yn ysgogi.
- Gall Pennaeth Strategol ganolbwyntio ar wella ansawdd addysg drwy beidio â gorfod treulio amser ar y gweithgareddau gweinyddol sy'n codi o ddydd i ddydd.
- Mae angen hyfforddiant mwy perthnasol i Benaethiaid. Y cymhwyster CPCP ddim yn ddigon o baratoad ar gyfer bod yn Bennaeth. Rhaid i hyfforddiant ddysgu Pennaeth sut i redeg ysgol fel busnes, ac o ran cyllid.
- Y berthynas rhwng y Corff Llywodraethol a'r tîm rheoli yn holl bwysig. Dyletswydd ar y Pennaeth i sicrhau fod y corff llywodraethol yn herio ac yn cael y wybodaeth gywir er mwyn medru gwneud eu gwaith yn iawn.
- Perthynas dda a heriol adeiladol rhwng y Pennaeth a'r athrawon yn medru ysgogi athrawon i ddysgu'n well.
- Ansawdd addysg yn ddibynnol ar ffactorau hollol ymarferol a'r systemau mewnol sydd gan ysgol i sicrhau a chynnal ansawdd addysg.
- Tracio disgyblion yn effeithiol yn hanfodol
- Gwahaniaethau rhwng canlyniadau CA3 a CA4 oherwydd mai asesiad mewnol yw CA3.
- Athrawon da yn golygu addysg dda.

- Athrawon sydd gyda gweledigaeth ac yn ysbrydoli yn cael gwell canlyniadau.
- Tracio athrawon – sef ymweld ac arsylwi gwersi, edrych ar y marcio yn arwain at welliant.
- Undebau'r athrawon yn mynegi pryder am arsylwi gwersi.
- Safoni'r drefn farcio a gwaith cartref o fewn ysgol yn arwain at welliant.
- Angen ennyn diddordeb y rhieni a chysylltu â hwy yn effeithiol. Gwneith hyn hybu ymdrech a chyfranogiad rhieni i sicrhau llwyddiant eu plant.
- Er mwyn magu perthynas dda gyda'r rhieni rhaid gwneud mwy na chynnal nosweithiau rhieni-athrawon, ond cynnal gweithgareddau sy'n dod â hwy yn rhan o'r gymuned a'r ysgol.
- Holi barn y rhieni am addysg yn yr ysgol yn ffordd o gael dealltwriaeth o beth ellir ei wneud i wella.
- Mae'n bwysig fod y rheini yn deall targedau'r disgyblion, y system dracio a'r wybodaeth a roir i rieni am eu plant.
- Perthynas dda rhwng y rheini a'r ysgol yn gwella lefel presenoldeb.
- Ethos ac awyrgylch ysgol o gymorth i wella presenoldeb.
- Athrawon yn dysgu y tu allan i'w harbenigedd pwnc yn broblem.
- Anodd cael athrawon llanw.
- Mae ysgol fach o ran nifer yn medru golygu gwell adnabyddiaeth gan y Pennaeth a'r athrawon o'r disgyblion.
- Ysgolion sydd wedi dilyn cyrsiau BTEC yn cael canlyniadau gwell - a phwysau felly ar ysgolion eraill i ddilyn y drefn yma er mwyn cael canlyniadau gwell. Fodd bynnag, gall hyn fod yn enghraifft o flaenoriaethu canlyniadau ar draul safon addysg.
- Mae rhai ysgolion cynradd yn gorfarcio'r disgyblion. Dylid cysoni'n well y marcio yn y cynradd, oherwydd gall disgyblion gyrraedd yr uwchradd gyda'u safon cyrhaeddiad yn is nag ydyw mewn gwirionedd. Mae hyn yn effeithio ar allu athrawon yn yr uwchradd i'w dysgu'n effeithiol.
- Rhaid i ddisgyblion gyrraedd yr uwchradd gyda'r sgiliau sylfaenol - meistrolaeth o ramadeg a thablau. Mae diffyg meistrolaeth mewn llythrennedd a rhifedd sylfaenol yn y cynradd yn amharu ar y safon dysgu yn yr uwchradd.

- Gall seilio cymaint o fesuriadau perfformiad ysgol ar y teuluoedd cinio am ddim gamarwain, gan fod newid mewn nifer fechan o blant yn medru cael effaith ar ba deulu y mae ysgol wedi ei lleoli. Mae hyn yn enwedig o wir mewn ysgolion sydd yn llai o ran nifer disgyblion.
- Mae mesuriadau perfformiad cyfredol yn gorbwysleisio'r pynciau craidd ar draul y pynciau eraill.
- Er y gellir croesawu mentrau ac ymyrraeth Llywodraeth Cymru ym maes addysg, mae'r rhain yn gynyddol niferus ac mae'r cyflymder newid yn cael cryn effaith ar faich gwaith athrawon a Phenaeithiaid ysgolion, gan effeithio ar y dysgu o ddydd i ddydd.
- Dim ond wrth ymdrech barhaus gan y Pennaeth, y tîm rheoli a'r athrawon wnaiff ysgol lwyddo i godi a chynnal safonau.

Yr Awdurdod Addysg

- Dim digon o gefnogaeth wedi bod gan yr Awdurdod o ran rhoi cyngor ar gamau medrusrwydd, a sut i weithredu trefn fedrusrwydd yn effeithiol.
- Byddai hyfforddant i Benaethiaid a llywodraethwyr ar gamau medrusrwydd yn ddefnyddiol.
- Gallai'r Awdurdod herio ysgolion yn fwy.
- Ychydig o gefnogaeth sydd gan yr Awdurdod i Benaethiaid pan eu bod yn newydd yn eu swydd. Byddai mwy o gysylltiad rhwng yr Awdurdod a Phennaeth newydd pan y'i penodir yn beth da.
- CYNNAL yn cael canmoliaeth, yn enwedig rôl yr ymgynghorydd pwnc. Fod bynnag, efallai fod yna orddibyniaeth ar CYNNAL ar draul cefnogaeth gan yr Awdurdod.
- Mae Mathemateg yn broblem, ond does dim strategaeth wedi bod gan yr Awdurdod i'w wella.

Mathemateg

- Dim cynllunio ar lefel strategol a/neu ranbarthol yn y pwnc.
- Safon y dysgu gan athro unigol yn greiddiol i lwyddiant disgyblion yn y pwnc.

- Ffactorau sydd yn dylanwadu ar ganlyniad Mathemateg yn cynnwys ansawdd y dysgu yn ystod cyfnod addysg gynradd. Rhaid i ddisgyblion fod yn hyddysg mewn egwyddorion sylfaenol rhifedd, e.e. tablau cyn cyrraedd yr uwchradd.
- Denu athrawon Mathemateg yn broblem, yn enwedig yn ysgolion uwchradd ardaloedd gwledig Gwynedd.
- Mae gwelliant mewn safon cyflawniad Mathemateg pan fo'r pwnc yn cael ei ddysgu mewn modd ymarferol.
- Gall gweithdai arolygu a gwersi Mathemateg ar ôl ysgol wella safonau.

Enghreiffiau o arfer da

- Os oes bwch rhwng cyflawniad bechgyn a marchod, gall gweithio creadigol gyda bechgyn e.e. dewis llyfrau addas, nofelau mwy cyfoes sydd yn fwy tebygol o apelio at fechgyn weithio.
- Tracio disgyblion yn drawsadrannol
- Peidio gadael i unrhyw adran dangyflawni - monitro ac ymyrryd yn gynnar os oes problem.
- Cadw Blwyddyn 11 yn yr ysgol tan ddiwedd y cyfnod arholiadau
- Gwreiddioldeb a hyblygrwydd o ran yr amserlen, e.e. bandio Mathemateg a Gwyddoniaeth gyda'i gilydd.
- Creu partneriaeth rhwng ysgolion cynradd ac uwchradd i ddatblygu rhifedd a llythrennedd
- Defnyddio disgyblion 6ed dosbarth i ddarllen gyda Blwyddyn 7.
- Cynnal sesiynau dysgu ac adolygu ychwanegol - ar ddiwedd diwrnod ysgol ac ar benwythnosau
- Cydweithio rhwng ysgolion yn gallu golygu rhannu profiadau, er bod pellter teithio rhwng rhai ysgolion a'i gilydd yn medru amharu ar rwyddineb hyn
- Gwella cysondeb marcio - Tîm Rheoli yn craffu llyfrau disgyblion bob hanner tymor gan ddewis sampl o'r flwyddyn. Penaethiaid adran i graffu bob mis.
- Dysgu thematig.

- Samplu gwaith y disgyblion yn fisol.
- Sefydlu gweithdrefnau cyson a ffurfiol sydd yn wybyddus i bawb o fewn yr ysgol.
- Trefn reolaidd o brofion ac arholi mewnol.
- Gweithdai/gweithgareddau rhieni - sesiynau anffurfiol er mwyn i'r ysgol dod i adnabod y rhieni, ac i'r rhieni dod i adnabod yr ysgol. Mae gwell adnabyddiaeth o'r rhieni, yn golygu ffurfio perthynas sydd yn hybu cyfranogiad y rhieni yn llwyddiant addysgol eu plant.